

ד"ר שמואל מארגושס כסופר עברי

מאת א. ר. מלאכי

את פטירת ד"ר שמואל מארגושס ציינו, ובצדק, גם כאבידה עברית. הוא היה קרוב לתנועה העברית והזדהה עם הספרות העברית. הגיב על בעיות עבריות (חינוך, ספרות ותרבות עברית), וכתב על סופרים וספרים עבריים. לא פעם ייסד את מאמריו וארג את מסכת רעיונותיו בספר ובמאמר עברי. ידיד היה לסופר העברי באמריקה ואף ראה את עצמו כסופר עברי, כי פירסם כמה מאמרים בעברית. גם ב"בצרון" (שנה כ"ג, כרך מ"ו, חוברת י'; סיון-תמוז, תשכ"ב, פירסם רשימה יפה "גאולת רוח וקרקע", על קרן הקיימת לישראל, שבה ביטא את כמיהת היהודים בעיירות גאליציה ובגיטו הניו-יורקי, לפני מלחמת עולם א', לגאולת הארץ, וחיתבתם לקרן הקיימת גואלת אדמת ארץ-ישראל בפרוטות העם. וגם געגועי הנער שמואל מארגושס לארץ האבות נמסרו ברשימה זו. במלים חודרות ללב הביע: "עם ללא אדמה, המיחל לגן העדן האבוד, מצא את המפתח אליו בקרן הקיימת", ועל קסם הקרן הקיימת סיפר: "כשהייתי ילד בעיירה הקטנה אשר במדינת גאליציה, ידעתי הכל אודות הירדן והכרמל. הערים שכבש יהושע ובנה דוד, אף כי בקושי זכרתי את שם הנהר ליד הכפר הקרוב, או את שם רכס ההרים שהתנשא במרחק של חמישים מילין ממקום מגורי. עם זאת היתה ארץ הקודש לוטה בערפילים. פעולת הקרן הקיימת שיוותה לה ממשות. היא גם הצמיחה לה כנפיים".

ד"ר מארגושס אהב את העברית וכתב עברית, אבל גם על הסופרים האורחים לא נמנה. היה סופר עברי בכח, ובזכות מאמריו האחדים הייתי מכניס אותו, כאת אביו ר' יוסף, ב"ספר זכרון לסופרים העבריים באמריקה" — הלכסיקון שכמה שנים חלמתי על חיבורו, וגם התחלתי בחיבורו, אבל נשאר חלום ללא פתרון...

מייחסים חשיבות יתירה לפסיעותיו הראשונות של מארגושס בזה שנסיונו הראשון היה בעברית, וכניסתו אל הספרות היה סיפור שזכה לעבור דרך עריכתו הקפדנית של דוד פרישמאן. כך כותב הד"ר ש. ביקל במאמרו על המנוח ב"טאג מארגענזשורנאל" (13 באוקטובר, 1968): "בתוכו של דבר לא ששים שנות [עבודה ספרותית] כ־אם ששים ושלוש, כי הד"ר מארגושס עשה את נסיונו הספרותי בשנת 1904 בסיפור עברי ב"הדור" של פרישמאן".

המקור לדברי ביקל, הערך על מארגושס ב"לכסיקון של הספרות האידית החדשה", שכתוב בידי י. בירנבוים. שם הסיפור — וזה חשוב מאד — לא נזכר בלכסיקון וגם ביקל לא הזכיר. קצת בקי אני ב"הדור" של פרישמאן, ואם כי ודאי לי שאין שם סיפור בחתימת מארגושס, או כינוי שאפשר להיתלות בו ולזהות אותו עם מארגושס, בכל זאת אחרי קראי את מאמרו של ביקל עברתי שוב על גליונות "הדור" ולא מצאתי שום סיפור או רשימה שאפשר לייחסם

למארגושס, לוא גם חתם באיזה כינוי. לא זכור לי דבר שלו ב"המצפה" הקראקאי או ב"הלאם" הניו-יורקי. בזה האחרון השתתפו סופרים גליציאיים כהבדחן ת. א. הופנר, וגם ראובן אייזלאנד הצעיר, מראשי תנועת הצעירים בספרות האידיית, חבירו של מארגושס, פירסם בו שיר. לעומת סיפורו העברי המפוקפק, דיקדק מחבר הערך בלכסיקון להזכיר את שם סיפורו הראשון ונסיונו הראשון, באידיית. וקרא גם ביקל אותו בשמו "דער זאמדיקער וועג", שנידפס ב"אידישעס וואכענ-בלאט" של יעקב פפר, שהתחיל להופיע ב-1907 בניו-יורק. "אידישעס וואכענ-בלאט" היה עתון גאליציאי, כלומר: עורכו ומוציאיו היו גאליציאיים וגאליציאיים היו סופריו וקוראיו. בימי פילוג שבטי ישראל בניו-יורק, ומלחמת ה"רוסים" וה"גאליציאיים", והאחרונים מקופחים ומתאמצים לתפוס עמדה ברחוב היהודי בניו-יורק היה עתון זה גלחם על זכויותיהם של הגאליציאיים, ובו גם באו סופרי גאליציה הצעירים לידי ביטוי. כמה מהם עשו בו את נסיונותיהם הראשונים. כך פירסם מארגושס את סיפורו הראשון בעתון זה, והמשיך להשתתף בו בקביעות. מייסד העתון, פפר, בהיותו בגאליציה פירסם לפעמים כתבות מעירו (וכמדומני גם מאמר) ב"המגיד" של פוכס, שגם בשנותיו האחרונות שעורכו כבר היה תושב אנגליה, עוד נחשב לעתון "חצי גליציאי". כאן, בניו-יורק, תפס זמן מה מקום בעתונות האידיית. פפר היה עתונאי מטיפוס הרמאלין, אך יותר מודרני ויותר ספרותי ממנו. בר-ג"ש, משורר העבודה הראשון שלנו, מחבר "יה-חי-לי-לי", היה זריו להריק את "רעיונותיו של יעקב פפר" לעברית, מתרגם את מאמריו מה"אמעריקאנער" ומפרסמם ב"השקפה", "חבצלת" ו"הפרדס". את נסיונותיו בעברית עשה מארגושס ב"התורן" החדשי, שאגודת "אחיעזר" התחילה להוציא בשנת תרע"ג. אחרי נסיונו הבלתי-מוצלח של ראובן בריינין בהוצאת השבועון "הדרור" והפסקת הירחון "הדבורה" של גרשון רונצווייג, נשארה אמריקה ללא מילה עברית. בימים ההם נמצאו באמריקה ובקאנאדה סופרים עבריים, זקנים וצעירים, ותיקים ומתחילים, שיצירותיהם נתפרסמו בעתונים אשר מעבר לים, וההגירה הוסיפה להביא כוחות חדשים. הורגש צורך בבימה עברית, בעתון עברי מקומי. "עיפה נפשנו לבצורת העברית. צמאים אנחנו לדבר שפתנו המקורית, למעין חי שהרווה את נפש האומה בכל הדורות", נאמר בפרוספקט על דבר הוצאת ירחון עברי באמריקה בשם "התורן" על-ידי הסדרות "אחיעזר" בניו-יורק.

"התורן" נועד בעיקר להיות ירחון ספרותי, מודרני, ובמגמה לבסס את היצירה העברית באמריקה, אבל עורכיו רצו לרכו סביבו את טובי הכוחות הספרותיים באירופה ובארץ ישראל. שמותיהם של מאה סופרים בדיוק (בהוספת "ועוד ועוד"...) רשומים בפרוספקט כמשתתפים בירחון החדש. מי לא נמצא ברשימה זו? לא נעדרו בה ברנר וברדיטשבסקי, בן-יהודה ויהושע ברזילי, קלויזנר וקלאצקי, ברנפלד ובר-טוביה, שמעונוביץ, פיכמאן וברש, שופמאן ושטיינמאן, וארוכה היא רשימת סופרי אמריקה. ושוב: מי לא נזכר ברשימה? מוצאים אנו כמה סופרים אידיים ששנים רבות לא אחזו עט עברי בידם (כגון וינטשבסקי, הרמאלין וזיפרט, בובליק ותשר"ק), וסופרים אידיים שכמעט לא

כתבו עברית (דוד פינסקי וי. אפוטאשו). שמו של מארגושס נעדר בפרוספקט. בימים ההם עוד לא יצאו לו מוניטין כסופר בכלל ולא הזומן להשתתף ב"התורן", אבל העפיל לעלות על הבימה העברית ובירחון העברי עשה את נסיונו כסופר. אם באידיש התחיל מארגושס בסיפור, עבר לפובליציסטיקה ונעשה אחד מעמודי התווך של הזשורנאליסטיקה והפובליציסטיקה האידיש באמריקה, התחלתו בעברית היתה בביקורת. בחוברת השלישית של "התורן" (מנחם אב, תרע"ג), נידפסו ממנו שני מאמרי ביקורת: על המאסף "העברי החדש" בעריכת יעקב כהן ו"שירת היאותה" של לונגפילו בתרגום שאול טשרניחובסקי. שני הספרים הופיעו בימים ההם, ועשו רושם רב. השני כתרגום-אמן משירת-המופת האמריקאית של משורר גדול בתרגומו של משורר עברי גדול, וגם זה שהתרגום העברי של היאותה יצא אחרי התרגום האידי של יהואש גינתן לפרש, לדיון והשוואות. והמאסף "העברי החדש" עורר בהופעתו תסיסה, אפשר לומר: סערה, בשמו, עורכו, ומגמתו המהפכנית-לאומית — שינויי הערכין שכיוון המאסף להכניס, שנתבטא במאמרו של העורך "המהפכה העברית", וביתר יחוד במאמר-הפתיחה המעורפל, שהתחלתו: "הוא הולך ובא, הוא מוכרח לבוא — העברי החדש", וסיומו: "כי הוא הולך ובא, מקרבנו הוא בא — העברי החדש".

"העברי החדש" עורר תגובות והדים חיוביים ושליילים בעתונות העברית בגלל מאמרו של ד. ששר (ז. שניאור), "משוררים" (שיחה של ביקורת) בסוף המאסף, שבו מתח בעיקר ביקורת קשה על שירי יעקב שטיינברג, אבל דרך אגב, פגע בספרות האידיש ובקולט האידישאי ששלט אז, אחרי ועידת טשרנוביץ, ברחוב היהודי; המבקר שם ללעג את "הכריה המשונה — האספה הצ'רנוביצית" ואת אלה הסופרים ("הנומברגים והניגרים ודומיהם") "שיש כנראה בדעתם ליצר בין-לילה תורה ז'רגונית ותרבות ז'רגונית עם גאונים ז'רגוניים ועם "עבר" ז'רגוני גדול"; ביטל את השירה האידיש הצעירה, ועקץ עקיצת עקרב את מוריס רונזפלד (דבריו: "אשר כל גאונותו תלויה בזה, שיצא בהשתדלות פייויל") באשכנזית עם צעצועים משל לילין"...), פגיעה זו בשירה האידיש הביאה לתגובות חריפות על "העברי החדש" בעתונות האידיש, והגדיל בזה מוריס רונזפלד. עקיצת ששר הרגיזה אותו והוציאה אותו מכליו ממש. הוא לא ידע מי הוא ששר, וכפי הנראה גם את המאמר לא קרא, והדבר נודע לו מהתגובות על המאמר בעתונות האידיש. על תרגום שיריו לגרמנית היתה גאוות רונזפלד, והוא כבר עמד בערב ירידתו הפיזית, ורגיש היה ולא סבל מימיו אף הערת-ביקורת קלה, וכאן — לעג כזה וביטול כזה מאיזה לבלר שגם את שמו לא ידע! דברי ששר, כפי שנמסרו במאמר-הפולמוס בעתונים האידיים, זיעזעו אותו ובחמתו התנפל בגסות, במאמר ב"פארווערטס", לא על ששר, כי אם על... יעקב כהן ויעקב פייכמאן. השני היה "חף מפשע", כי פייכמאן לא השתתף כלל ב"העברי החדש", אבל נתלה בו רונזפלד. במאמרו זה כבר "התנקם" רונזפלד בלשון העברית בכלל בקראו אותה "לשון רחב הזונה" וכדומה. לא כאן לעמוד בפרוטרוט על מאמר זה. אני רוצה להזכיר שהתנפלות רונזפלד זו לא עברה בלי שתיקה. הגיבו על חרפותיו

בחריונות בעתונות האידיית בניו-יורק. גם ראובן בריינין התפלמס עם רוזנפלד במאמר-ראשי ב"קענעדער אדלער" שנערך על ידו. במאמר זה השתמשו ב"וואר-הייט" של מילר להתקיף את רוזנפלד². גם באסיפות עבריות בניו-יורק דנו בהתנפלות זו של רוזנפלד והתפלמסו עם "העברי החדש", מגמתו וערכו הספרותי בכלל. מאמר הביקורת של מארגושס על המאסף בירחון העברי היה "דבר בעתו". יש להעיר, שבמאמרו של ד. ששר לא נגע המבקר. הוא דלג עליו, ולא הזכיר אותו כלל. הוא עמד ביחוד, ובאריכות, על המגמות המהפכניות והאנטי-גלותית של "העברי החדש" שנתבטאו במאמריו של כהן, ומתוך ניתוח הרעיונות שהובאו במאמר על מהות תחייה ומהפיכה בערכים הרוחניים והתרבותיים המקובלים, ותשובה אל המקור הרחוק ואל תרבות ישראל הקדומה, סתר את בנינו של כהן. הוא איננו מבקר, כי-אם מתפלמס עם כהן, יותר נכון: גלחם על דעותיו הוא שמתנגדות לדעות העברי החדש; מגן על יצירת הגלות ותרבות הגלות, שממשיכות את היצירה היהודית ותרבות הישראלית העתיקה. אגב הערכת יעקב כהן כעורך, נסיון ראשון ל"משורר התום, הרוך והילדות", הוא אומר: "קוראים אנחנו את המאמר הראשי, הפצים אנחנו ומתחבטים לדעת מי הוא העברי החדש ההולך ובא, מה טיבו של בר-גש זה ומדוע הוא מוכרח לבוא — אך לשווא כל עמלנו. המשורר היה לעורך, אך את המליצה לא שכח עוד. יודע הוא את ערך המלה היפה והוא מרבה לצבר צבורים של מלים יפות, ואנחנו הקוראים הפשוטים מי ומה אנו כי יגיד לנו המשורר מה בלבו?"

הוא התפלמס בשנינות ובטמפרמנט ובהסברת מהות התרבות הישראלית העתיקה, השתלשלותה והתפתחותה במשך הדורות, התחייה העברית והרומנטיקה העברית, הרומנטיקה הגלותית, זו שכלפיה ערוכה "המהפיכה העברית" של "העברי החדש" והוכיח מהחומר הספרותי על... הנעימה הגלותית אשר במאסף. מ. עמד בפרוטרוט על שירי שניאור, שממון, שנדפסו ב"העברי החדש", ציטט, ניתח ופירש: "שממון זה הוא שממון הגלות, בת קולו של הגיטו, יציר הרומנטיקה הגלותית", והוסיף:

"הנה פה הקרע אשר בגלות צועק מתוך חרוזי מר שניאור — אותו הקרע שבלב אשר לא נוכל לפסוה עליו. הוא צועק מתוך ספרי המופת שלנו, ספרי המוסר והקבלה, העיון וההסתכלות הפנימית, מרבנו בחיי עד שלמה לוריא, מהבעש"ט עד ברדיטשבסקי. יש קוראים לזה "צער עולמי" ויש קוראים אותה פשוט "רומנטיקה גלותית"..."

"אבל, וזה העיקר, כלום לא יפים ונעלים הם חרוזי שניאור מפני שהם מביעים את צער הגלות? כלום אין השורות הללו מלאות רגש כביר וטבעי מפני שהרגש הזה נולד על ברכי הגלות, ולא על ברכי העבר הרחוק?"... גם בשירו של י. אריאל (יעקב כהן) "פילאטוס" והמחזה "סחופי זרם" והאגדות מפי העם של י. ל. פריץ, עם ההערכה האסתטית יבליט את המוטיבים הגלותיים אשר ביצירות אלו. על השיר אמר: "אבל העיקר שם היא האגדה אודות

(2) ראה מכתבו של מוריס רוזנפלד לבריינין מן 7 באפריל 1913 ב"אגרות מוריס רוזנפלד" (אידיית), בעריכת יחזקאל ליפשיץ. ב. איירס, 1955, ע' 155—154.

היהודי הנצחי, האגדה היפה הזאת גלותית היא בתכנה — ומדוע נתן לה מר כהן מקום ב"העברי החדש" שלו? ועל המחזה ו"מפי העם" יכתוב: "המחזה מציג לפנינו נפשות הפועלות בעצם הזרם הריבולוציוני ברוסיה. מה ענין שמיטה אצל הר סיני — מה לו להעברי החדש, להעבר הרחוק, להקולטורה העברית העתיקה ולסחופי זרם של הריבולוציה הרוסית?" ועל האגדות "מפי העם" הוא פוסק שהן "אידיאליזציה של הגלות", והוא שואל: "מה ראה איפוא יעקב כהן להכניס את האגדות הללו לתוך מאספו?"

רואים אנו שבעיקר הרחיב מארגושס במאמרו זה את הדיבור על מגמת המאסף, אבל הוא דן בחומר גם מבחינה ספרותית ואמנותית, אגב הערכות תמציתיות והערות קולעות, והעביר את טוב "העברי החדש" לפני הקוראים (רק על מאמרו החשוב של י. נ. שמחוני "רבי יהודה הלוי כמשורר לאומי" דלג ולא הזכיר אותו כלל), ועם השלילה הראה גם על החיוביות שבמאסף. במאמרו זה וברשימתו היפה על "שירת היאותה" בתרגום טשרניחובסקי³) באותה חוברת "התורן", הראה מארגושס הסופר המתחיל, כשרון מבקר בעל טעם ספרותי, מעורה בתרבות העברית והאנגלית, וחבל שכתבתו בעברית נפסקה בהתחלתה. לוא התערה בעברית היה תופס עמדה בספרות העברית באמריקה. גם צ. ה. וואלפסון, שהתחיל בעברית במאמרי ביקורת ב"הדרור" של בריינין, היה מעורה בתרבות העברית והאנגלית, וגם הוא לא המשיך, ובשניהם אבדו לספרות העברית באמריקה שני כחות חשובים.

גם מאמר פובליציסטי, "היהודים והבחירות בניו-יורק", פירסם מארגושס ב"התורן" (חוברת ד', אלול, תרע"ג, ע' 179—172). נראה שאין זה מאמרו הפובליציסטי הראשון, כי כפובליציסטן ותיק, "זקן ורגיל" ממש, הוא נראה במאמר זה, אולם בעברית הוא נסיונו הפובליציסטי הראשון ונסיון ראשון לעניין את הקורא העברי בבעייה שפחות מכל היה מעוניין בה — שאלת פוליטיקה יהודית לגבי המדיניות האמריקאית, כלומר: השפעת היהודים וכחם להכריע את הכף לטובת מעמדים של כל המפלגות הפוליטיות.

השפעת היהודים בניו-יורק כבר היתה מורגשת עוד מראשית מאת העשרים, ובמאמרו מביא מארגושס כמה עובדות על כוחם של היהודים בהכרעת הכף הפוליטי. הוא כותב: "עובדה היא, למשל, כי גיינור ראש העיר דהאידנא נבחר רק הודות להבחורים היהודים שזכרו לו את חסדיו במעשה-דופי לבינגהאם, ועובדה היא כמו כן, כי בין הגורמים שעכבו בעד ווהייטמאן מהיות הקאנדידאט של הפיזיוניסטים היה הגורם היותר גדול ההתנגדות לוהייטמאן מצד הבחורים היהודים משום מעשה בראנד-שיף".

3) בבקרתו זו עשה מארגושס השואה בין תרגום "היאותה" של טשרניחובסקי לתרגומו האידי של יהואש, וזכות השפה העברית מצא את תרגומו של יהואש וקראו שם את התשובה של היאותה יהואש. הוא כותב: "פתחו נא את תרגומו של יהואש וקראו שם את התשובה של היאותה למדני סגון. מה גדול ההבול! גם שם תמצאו חריפות בהמענה, אבל את הלעג בהמענה, אבל את הלעג העברי לא תמצאו שם. מפני מה? מפני ש"יהואש" אינו פייטן ותורגמן גדול? לא זאת היא הסיבה. הדבר הוא שכלימבטאו האנגלי של לונגפילו איננו מוכשר ללעג כזה, לעג נוקב עד התהום, לעג עברי..."

לא כאן המקום לעמוד על עובדות אלו שאירעו בראשית העשור השני של מאת העשרים והטילו סערה בין יהודי ניו-יורק והדיה הגיעו גם מעבר לים. תיאר אותן ה. סקלר ברומאנו "בין ארץ ושמים". יש להעיר, שיהודי ניו-יורק והעתונות האידיית נלחמו בכבוד על כבוד ישראל, נלחמו בעוז וביד רמה, באיחוד הכחות עד שראש המשטרה בינגהאם, שונא ישראל וצורר המהגרים, נדחה ממשרתו. הוא הביא כמה עובדות להוכיח עד כמה ההשפעה הפוליטית של היהודים, ביחוד יהודי ניו-יורק, עצומה על הממשלה בוואשינגטון, אבל אין להם החוש וההבנה הפוליטית לדרוש ממועמדי המפלגות שיעשו לטובת העניינים המקומיים של שוכני השכונות השונות. הוא כותב בנידון זה: "כל מי שמסתכל בעינים פקוחות בטיב המצב, אי אפשר לו שלא לתעורר בלבו השאלה הפשוטה בתכלית: מיליון של יהודים בעיר של חמשה מיליונים וחצי, שנותן מספר עצום של כותרים יהודים שבידם להכריע את כף הבחירות כפי רצונם, — כלום אין להם דבר לדרוש בשביל עצמם פה, בניו-יורק? כלום אין למיליון היהודים שבניו-יורק שום דרישות מקומיות בתור דרי שכונה אחת? ואם יש — כלום אי-אפשר הוא שדרישות אלה תמלאנה?"

אחרי ניתוח המצב והשוני שבין השכונות השונות של עמים וגזעים שונים לבין השכונה היהודית, וזו שבאיסט-סייד לשכונות שבמעלה העיר, אמר: שונים הם האינטרסים המקומיים של יושבי השכונה היהודית בניו-יורק מאותם, למשל, של יושבי מעלה-העיר, לכן לא בתור בעלי אמונה מיוחדת, כי-אם בתור יושבי שכונה מיוחדת, בתור נושאי תרבות מיוחדת, יש ליהודים שוכני מזרח-העיר אינטרסים מיוחדים, השונים תכלית שינוי מהאינטרסים של שאר יושבי העיר, ובכל זה, עד עתה לא עלה על דעת הבוחרים היהודים לשים את דרישותיהם בתור שוכני רובע מיוחד שעניניו דורשים תשומת-לב מיוחדת — לפני הקאנדידאטים השונים! מדוע? כלום אי-אפשר להוציא את הדבר אל הפועל? ודאי שאפשר. לפי שעה, אין לך קאנדידאט העומד לבחירות בניו-יורק שיוכל להעלים עין מדרישותיהם של היהודים, ושמא תאמר: אין מה לתבוע באופן קונקרטי? הרי החיים עצמם מעמידים על הפרק כמה וכמה דרישות עבריות, שאין להתעלם מהן, והן תובעות סיפוקן."

הוא עצמו הציג את הדרישות, בקבעו לכל אחת מהן פרק מיוחד, ובפרקיו — שמונה מספרם — הסביר והוכיח עד כמה מן הצורך והחובה מצד הבוחרים לדרוש ולתבוע לשפר את שכונות היהודים מצד הדתי והתרבותי, הכלכלי והחברתי, חינוך, הבראה, הגנה ותחבורה. אני מוסר בזה את שמות הפרקים: הקלת המסים; טראנספורטציה מקומית מתפתחה והולכה בהתאם לצרכי החיים המקומיים; שינוי סדרי הנקיון בשכונה; שוקים מיוחדים לרוכלים; הגנה מעולה ומתמדת יותר מצד השוטרים על בטחון החיים והרכוש בשכונת מזרח-העיר; בתי-ספר כלליים מתאימים יותר לרוח השכונה היהודית; גנים ומקומות-למשחק בשביל ילדינו; שבת בהשכונה היהודית.

כמה מדרישות אלו נתמלאו במשך השנים, וכמה מהן, ביחוד לגבי האיסט-סייד, עוד היום הן אקטואליות. במאמרי "שוד ורצח באיסט-סייד", על רצח בעל

המסעדה שיקלר והד"ר סלמן ב"הדואר" (שנה ל"ט גליון ה'; ג' כסלו, תש"ך). הזכרתי את מאמרו זה של מארגוטס וערכו האקטואלי בימינו אלה, ואמרתי: "בשנת תרע"ג, בעת שהשכונה היהודית באיסט-סייד עמדה בפריחתה, הביע ש. מארגוטס במאמר ב"התורן" החדשי, כמה דרישות שהיהודים גרי האיסט-סייד צריכים לבוא בהן אל נבחריהם לתקן ולשפר את השכונה, ואחת מהן, הגנה מעולה ומתמדת יותר מצד השוטרים על בטחון החיים והרכוש בשכונת מזרח העיר. למרבה האסונות באיסט-סייד, השוד והרצח שרבו בימים האחרונים, — דרישה זו היא צורך השעה, ויש לחזור ולחזור עליה עד שיכלה שוד ורצח באיסט-סייד".

הבאתי למעלה את דברי מארגוטס "לא בתור בעלי אמונה מיוחדת", הוא הטעים זאת להוציא את החשד מלבותיהם של יהודים שהמונח "פוליטיקה יהודית" הטיל פחד עליהם. בסיכום מאמרו הוא מרגיע אותם בהסבירו: "פוליטיקה יהודית? לא! רק פוליטיקה של יהודים הגרים בשכונה אחת, שתנאיה וצרכיה שונים מבכל השכונות ועל כן, גם דרישותיה שונות".

ראשון היה מאמרו של מארגוטס מסוג זה בפובליציסטיקה העברית באמריקה. ההיסטוריון של אותה תקופה ימצא בו עניין. הוא גם זכה לתגובה חיובית ב"הזמן". "המבקר" (ש. ל. ציטרון), שכתב שורת מאמרים על חמשת חוברות "התורן" (בשם "הספרות העברית באמריקה" ב"הזמן" 1914, גליונות 5, 6, 7; כ"א, כ"ב, כ"ג טבת תרע"ד), ציין לשבח את מאמרו של מארגוטס, וכתב: "מתוך התעניינות מרובה נקרא מאמרו של ש. מרגושיש", "היהודים והבחירות בניו-יורק", שדן בשאלות היום של יהודי אמריקה. כמו שכבר אמרנו, מעטים הם המאמרים ה"אמריקאיים" ב"התורן", ואלה שישנם מטפלים יותר בתיאוריה מאשר במעשה. יוצא מן הכלל הוא המאמר הנזכר, ואנחנו מוצאים לנכון להתעכב עליו קצת". המבקר מסר בפרוטרוט את כל דרישות הכותב, וסיים: "על פי מאמרו זה של מר מרגושיש אנו רואים, כי גם באמריקה אין עדיין חיי המון בית ישראל נורמאליים כל-כך, ולא עוד אלא שגם נצרכים הם עדיין להגנה מיוחדת, שאחרים אינם נזקקים לה כלל".